

Hrvatsko Orlovstvo (Prigodom Dana orlovske omladine)

Orlovstvo je uvelo u hrvatsku mladež neki novi duh, duh vjersko-ga preporoda. Mnogomu se činilo, da je hrvatski narod, rastrovan alkoholizmom, bludom i vjerskim indiferentizmom, na rubu propasti. No Providnost Božja bdila je nad „Predzidom kršćanstva“ i poslala narodnoj uzdanici — omladini orlovske misao, koja ju je doista trga iz vjerske letargije. Orlovski program i sistem rada svatio se na omladinu. I ako često u početku i uzme pred njim, kada ga bolje upozna, tako ga uzljubi, da ga više teško ostavlja. To veli sama omladina, a pokazuje i život.

Orao-omladinec **Jelaković** piše: „U ovim nam je danima došla pomoć. U očaj naših sela došla je nada i život. Došlo je drago naše Orlovstvo. Pogledajte danas ona naša sela, kamo je dopro trag nove nauke, koja nas podiže i ozivljava. U sa koliko utjehe gledamo danas po selima našim, kamo je dopro Orlovstvo. Tu je danas *novi život*, tu je uskrsnula naša divna povjesnica ideala i oduševljenja. Tu su naša sela preporodena. — Zasto je do danas samo Orlovstvo moglo da dade našem selu ovaj preporod? Jer je donijelo ideale, došlo do srca i uzdiglo duše. U mirnoj očajanja i tupih pogleda bez cilja i nade mogao nas je probuditi samo odriješiti i jasni glas. Uspavane kršćanske duše moglo se oživjeti samo otvorenom ispovijedi vjere. Tu je Orlovstvo odabralo pravi put. Ono je pišilo jasno i odriješito mladeži i srca mladeži i reklo je, što hoće. Reklo je, da vaju naprije preporoditi duše u vječnoj nauci Božjoj, a onda te preporodne duše treba osposobiti dugim radom u prosvjeti i znanju te spremnosti života. — Slabići su uplašeno gledali prvina Orlovstva na sela. Mislili su, da je ova nauka odviše jasna i otvorena te bojovna, a da bi je selo moglo razumjeti. Mislio se, da se bolje može na selo sa društvima, koja nijesu ovako jasna i otvorena. Ali se prevариše. Baš to je osvojilo i — Otvorenost i jasnost Orlovstva došla je do srca mladeži naše. Uspavani ideali probudili se. Planula su mlada srca i ona danas gore!“ („Ori. Straža“ g. V. br. 6. str. 176.)

Orao — omladinac **R. Dević** veli: „Braćo! Obazirajući se nazad, i to ne u dalje, nego samo u ove tri godine, otoliko je u našem selu osnovano Orlovsko društvo, ne mogu da srca odolim, a da se nelatim pera, te napišem: Što znači Orao na selu. Ne mislim time, da se hvatim ili da dokazujem onoj braći, koja su prigrlila Orlovstvo, nego o njima, koji još ni izdaleka ne mogu da se uvjere, od kolike je važnosti da se u orlovskom duhu odgaja, naše selo. Kada znadem, kako je u ovo posrjetno doba okrenuo čovječji život posve krivim putem, onda ćemo procijeniti golemu važnost Orlovstva. Izdoše ljudi prosvijećeni i pružiše seljaku, to jest seoskoj omladini, svjetiljku, sa ko-

jom može sretno da putuje ovaj zemni život. Ta svjetiljka jest: „Zlatna knjiga“, koja ne može biti milija niti savršenija nego što jest, uređena kako za građanina tako i za seljaka. I ja, Orao sa sela, držeći u ruci tu svjetiljku, koja je posvema, ali čudotvornom moći rasvijetlila puteve, kojima valja do prode smrtino tijelo i vječna duša, idem naprijed ne obazirajući se niti lijevo niti desno. Idemo, braćo, naprijed gledajući mirno i ravno u oči svakome onome, koji i najmanje prigovara ili se hotimice ne slaže sa idealom Orlovskim, koji je zacijelio kadar obnoviti rod ljudski. Tu moć Orlovstva dokazuju živi slučajevi, koji se događaju baš na selu. Pitam svakoga, koji sumnja o potrebi Orlovstva na selu, što bi mi znao da kaže, kada bi mu stavio pred oči životopis nekog člana iz izdane sadanjih Orlova, koji su, prije nego sa stupili u Orao, život svoj provodili ne pošajući zapovijedi ni Božje ni crkvene, a sada se posvema predaje Zlatnoj knjizi i Postovniku. I to ne patvoreno i prikruto, nego sasvim odvažno i sigurno. I kada promatram sadašnji život svoje braće Orlova, bez okolišanja sam na svoje pitanje odgovorio, neka me tuje svatko, tko je protiv Orlovstva. Da ovo nije ništa drugo nego samo milost Božja, jer sam siguran, da niti jedan čovjek govornik, da medene riječi siplje po seoskoj omladini, ne bi bio dobio ovakvih brojeva, koji dobiva Zlatna knjiga, makar se čini nekome preostru. Ljutito se vara svaki, koji bi htio lakotnijim putem da povede seosku omladinu, jer je Orao bistra oka i vedra čela zagrlilo Zlatnu knjigu i s njom će predočiti i gradove i sela!“ („Ori. Straža“ g. V. br. 6. str. 183.)

Zanimljivi nam slučaj pripovijeda predsjednik HOS-a **dr I. Protulipac**: „U jednome raspojanome, alkoholom, demagoštvom i liberalizmom otrovanome siavonskom selu, gdje župnik nikako nije mogao da dođe do srca svojih vjernika, to je postigao preko orlovskega društva. Jedan seljak — omladinac dao se na sitan rad skupljanja malog broja nešto mladih dječaka, tu kao u zabiti okupljali su se, čitali „Zlatnu knjigu“ i Postovnik. Trašili se, da to stave u život. Tako orlovski odgojeni, kada je došlo doba za to, stavili su prva orlovsku značku i javno pred začuđenim svijetom izjavili se se Orlovima. Protivnici su odmah razumjeli, da to znači praktični katolicizam, borbu za pravo Crkve na duše i javni život. Dakako borbe nije bilo, ali je ova dala prigodu, da su se duhovi opredijelili. Sve ono, što je u dnu duše bilo vjersko, stalo je uz naše Orlove, a preko njih uz Crkvu, župnika. I taj mali i neznačajni broj Orlova mogao je većje vao da proslavi svoj orlovski dan, bez ikakve pogiblj, da čestiti bez publike.“ („Org. Vjesnik“ g. IV. br. 1 str. 24.)

Jedan župnik — franjevac piše HOS: „Ja sam stekao uvjerenje, da

se orlovsko društvo može ne samo preporučiti, nego da bi se moralo najživlje od svih župnika zahtijevati, da ih svagdje uvoda. Pogotovo je to nužno u interesu svećeničkoga rada, jer smo mi u tom pogledu do sada stajali na prelomljenom mostu. Za pola godine, kako kod nas postoji Hrv. kat. Orao, smatram svoju župu obnovljenom.“ („Org. Vj.“ g. IV. br. 1. str. 16.)

Dekanatska konferencija vrhbosanske nadbiskupije, 1926. službeno izjavljuje, da „se od katoličkih društava širi osobito katoličko Orlovstvo, koje za bosanske prilike (rastrkanost, naselja, nepismenost, konfesionalna heterogenost pučanstva) upadno naglo osvaja teren... Župnici, koji se staraju za ova društva, puni su hvale za preporodni duh, koji je po njima zastrajao kroz omladinu. Očito je orlovska organizacija pogodila pravi način do temeljite vjerske i društvene obnove, pa izgleda, da nam preko Orlovstva dolazi spasenje.“ („Vrhbosna“, g. 1926. br. 4-5. str. 76.)

Nijesu ovo sporadični slučajevi. Ima već dosta mjesta, gdje se kod mladosti za Orlovstvo agitira i tim, da se Orlovi i Oriče moraju mješeno barem jednom pričestiti. Osobito vjerski momenat Orlovstva osvaja žensku omladinu. Naše djevojke, kao da već čule gadnu tiraniju modernih društava i zabava, pak jedva čekaju jedna katoličku organizaciju, koja će udovoljiti njihovim pravednim mladenačkim zahtjevima, a istodobno ih otrgnuti od moderne pokvarenosti.

Istina, daleko smo još od potpunog osvajanja „Zlatne knjige“ kod naših Orlova i Oriča. To nije ništa čudno. Odgajati je teško, osobito mladež, pogotovo našu poratnu mladež. No već tim, što su se kroz ovako kratko vrijeme hiljade orlovske muške i ženske opaladine dale u ruke Crkve, da ih odgaja, Orlovstvo je neizmerno zadužilo Crkvu i naš narod. Sada je na Crkvi, t. j. njezinim predstavnicima u društvima, duhovnicima, da prema toj omladini izvrše svoju pastirsku dužnost, da njezine duše dovedu što bliže Hristu i Crkvi.

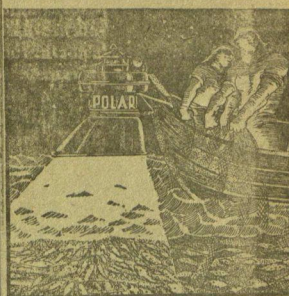
Crkva je pohvalila orlovske metode odgoja. Sam Vrhovni Svećenik je rekao: „Saznali smo za sredstva, kojima se služite. Ta Vaša sredstva ujedno su i naša.“ Sa najmjerodavnijega mjesta orlovske metode odgoja dobile su potvrdu, ne samo potvrdu, nego i crkvenim službeno proglašene. To znači mnogo. Znači, da će Orlovstvo sigurno pobijediti, jer se uz Crkvu usko povežalo, a Crkva ga proglašuje svojim. Trgati omladinu iz orlovskega okrilja ili upliva se motivacijom, da njegova sredstva nijesu shodna, značilo bi dalje od Crkve tražiti spas hrvatske omladine. To mišljenje bilo bi fatalno, te bi urudilo fatalnim posljedicama i kod nas, kao što je urudilo i kod drugih...

Dužnost je dakle katoličkih roditelja, da svoju djecu šalju u orlovsku i oričku društva, a katoličkih radnika i radnica, da svim silama porade, da se divni orlovski program potpuno u život provede.

Bog živ!

Dr I. Akviľovskij.

ORIGINAL „POLAR“ Riharsko svjetiljke od 400-2000 svjetla.

Eksplorzija isključen! Funkcija za jamcena! Jednostavno rukovanje! Minutatan potrošak petroleja!

„PETROPLIN“
ZAGREB Draškovičeva, ul. 58
Najjeftinije nabavno vrelo u Jugoslaviji!
Vlastita radiona za svaki popravak!

Izbori u Francuskoj

Kako smo predviđali, i kod užih izbora prošle nedjelje stranke srednje i umjerene desnice su pobijedile i znatno uznapredovale, tako da je Poincaré-u vlada osigurana.

Prema rezultatima objavljenim po ministarstvu unutrašnjih djela od 611 izabranih poslanika pripada komunistima 14, socijalistima 101, komunističkim disidentima 2, republikanskim socijalistima (socijalističkim disidentima pod vodstvom min. vanj. poslova Brianda i min. rata Painlevé-a) 44, radikalima i radikalnim socijalistima 117, radikalima unionistima (desničarskim radikalnim disidentima pod vodstvom Franklin-Bouillona i Loucheura) 61, ljevičarskim republikancima (umjerenoj desnici) 93, republikansko-demokratskoj uniji (skrajnoj rep. desnici) 158, konservativcima (rojalistima, legitimistima i bonapartistima) 13 i alžaskim autonomistima (regiona listima) 3 mandata.

Iz tih brojeva vidi se očiti poraz ljevice i komunista, pošto je velika ljevičarska radikalno-socijalistička stranka izgubila 20 mandata, a komunisti su spali od 24 na 14, dok je socijalistička stranka također izgubila 4 mandata. Naprotiv su znatno ojačale stranke rad. centruma nez. radikali od 49 na 61 i ljevičarski republikanci od 83 na 93. Najsjajnije je pobjedu ipak iznijela desničarska rep. dem. unija, u kojoj se nalazi i novooosnovana kat. pučko-demokratska unija, jer je ta grupa dobila novih 36 mandata skočivši od 122 na 158 mandata. Tako je rep. dem. unija, koja energično zastupa nacionalne i katoličke interese, postala najjačom posl. grupom.

Definitivna raspodjela mandata moći će se vidjeti tek nakon formiranja parlamentarnih klubova, pošto u Francuskoj nema osim socijalističke i rad. socijalističke pravih stranaka sa stranačkom organizacijom, nego samo izbornih blokova i federacija, koje ne obvezuju izabranoga kandidata na strogo stranačku disciplinu.

Poincaré će obaviti rekonstrukciju svoje vlade nakon sastanka parlamenta.

Medju radikalima

Radikalni nezadovoljnici lanirali su na zborovima i kroz novine vijesti, da se Velja Vukićević s politikom svoje vlade ne ufa doći pred radikalni klub, jer da bi tu dobio manjinu. Budući da je to rezonovanje zauzelo veći mah i budući da su nekoji počeli i vjerovati u istinitost te argumentacije, Vukićeviću nije preostalo drugo nego da se zove plenarnu sjednicu radikal-skoga kluba na raspravljanje o općem političkom položaju. Već prvi dan rasprave pokazao je, da su sve vijesti o teškom položaju Vukićevića i o jakosti opozicije tendenciozne. Prva naime sjednica protekla je u potpunom redu i miru. Miša Trifunović, koga smatraju jednim od stupova opozicije protiv kabineta, kritizirao je rad vlade s blagim i obzirnim riječima. Na njegov replicirali su mnogi članovi kluba, koji su u cijelosti branili politiku Vukićevića. Karakteristično je za položaj opozicije u radikal-skome klubu, da na sjednici nije uopće bilo ni Maksimovića ni Uzunovića ni K. Miletića ni Srškića, a prisutni Ninčić nije govorio. Oni su poslali u prve bojne redove Mišu Trifunovića, da vide, kako će djelovati njegova navala. Kad su vidjeli, da je ta navala bila vrlo slaba, povukli su se na čitavoj liniji.

Očito je, da se i ovaj put ponavlja ono isto, što se odigravalo na svim dosadašnjim sjednicama. Nema nikakve dvojbe, da će radikalni klub odobriti dosadašnji rad g. Vukićevića. Čak je vjerovatno, da protiv rezolucije, kojom se izriče priznanje dosadašnjem radu g. Vukićevića, ne će glasovati ni radikalni nezadovoljnici, barem ne svi. Oni će po svoj prilici otići sa sjednice, kada se bude glasovalo. Tako su i do sada postupali. Uostalom ovaj put ni javnost ne očekuje, da bi vijećanje radikal-skoga kluba moglo donijeti neko iznenađenje. Ne prave se ni običajne kombinacije, koje bi trebalo uslijediti nakon sastanka kluba, kao što se do sada to svaki put činilo. Javnost je, izgleda, na konca ipak shvatila, da

Temeljita promjena

Jeste li ikad vidjeli lice Angelike? Ne? Onda ste dakle sretniji od mene. Ja pak moram živjeti zajedno s tim licem. No ne samo meni, niti Angeliki to lice nije bilo po volji. Stoga se ne čete nimalo čuditi, ako vam kažem, da je bila sva izvan sebe onoga dana, kad je čitala u jednom oglasu novina, da je doktor Cuts-lash počeo s ordinacijama za poljepšavanje lica po najnovijoj metodi.

„Sasma jednostavno i bez ikakvih boli napraviti ću iz vas najljepšu žensku, što ih je igda živjelo na svijeta. Vaše lice vaše je blago. Dodate odmah, ne odgađajte! Za dva funta napraviti ću iz vas Apolonu!“ — tako je glasio oglas.

„Ja idem, ne može me više zadržati nijedna stvar, idem, i to još danas idem!“ — govorila je Angelika sva zanosna. „Da, još danas, i ti ćeš ići sa mnom. Odmah popodne!“

Kod nas je Angelika viša sila i toj višoj sili ne smije se nitko suprotstavljati. Stoga sam se pokorio te smo otišli odmah po ručku. Angelika nije više mogla kod kuće da se snađe. Tako je bila uznemirena.

ODOL je najjače koncentrirana voda za usta na svijetu, nekoliko kapljica je dosta. ODOL je zato štedljiv. ODOL je zato jeftin.

Odol se dobije u svim ljekarnama, drogerijama, parfumerijama i brijačnicama.

sva ova toliko razvikana akcija radikalnih nezadovoljnika ne može ništa postići, dok god Vukićević drži vlast u svojim rukama. Ako u nečemu mogu ovi radikalni nezadovoljnici uspjeli, to je jamačno u tome, da pojedini od njih postanu ministri. Na to se i svodi sva njihova borba, i to su im na sjednici kluba otvoreno rekli t. zv. mladi radikali, koji podržavaju g. Vukićevića.

Papina pomoć postradalima od potresa

Sv. Otac Papa je preko apost. vizitatora u Bugarskoj Msgra Roncallo poslao bugarskim katolicima 500.000 leva. — Ponovno je zatim poslao pripomoć od 10.000 dolara, od kojih 4.000 za Bugarsku 3.000 za Grčku i 3.000 za Smirnu.

Englesko-egipatski spor

Egipatska vlada je donijela pred parlament važne zakone, koji Englezima nijesu u volji. Ti zakoni daju među ostalim egipatskoj vladi pravo imenovanja načelnika, olakšavaju pridobijanje dozvola za nošenje oružja i dokidaju stroga ograničenja javnih skupština i zborovanja. Proti tim odredbama je engleska vlada već prosvjedovala, ali bez uspjeha. Zadnji dan aprila je engleski predstavnik

ponovno izručio predsjedniku egipatske vlade Nahat paši ultimativnu notu, u kojoj engleska vlada traži, da egipatski parlament ni pod koju cijenu ne smije da prihvati zakona o javnim zborovanjima i demonstracijama.

Egipatska je vlada odlučila, da odloži prihvata tog zakona do mjeseca novembra. I tako je barem za sada odstranjen jači sukob između Engleske i Egipta.

Uapšenje Bele Kuhn-a

Bivši mađarski komunistički diktator Bela Kuhn bio je ovih dana uapšen u Beču, gdje je već duže vremena imao drogeriju. Policija je provalila u drogeriju i oadje našla mnogo političkih dokumenata, letaka, brošura i listina, u kojima se govori o skorim terorističkim nastupima. Stalno je, da je Bela Kuhn boravio u Beču po naloga moskoveke internacionale. Tu je imao da pripravi više komunističkih akcija po čitavoj srednjoj Evropi. Bela Kuhn je izručen sudu Sud će ga stalno osuditi, a iza kako izvrši kaznu, bit će potjeran iz Austrije.

Majčin dan

12. i 13. svibnja obavija se u citavom svijetu, pa i u našoj državi proslava majčinoga dana. I katolici organizovani i neorganizovani pri-

ključuju se ovoj proslavi, pak je po želji Predsjedništva Bi-kupskih Konferencija „Hrv. Kat. Ženska Sveza“ organizovala duhovnu stranu ove proslave, dok se u vanjskim manifestacijama katolici priključuju svjetovnim vlastima. Zato je H. K. Ž. S. razaslala cirkulare svim župnim uredima, muškim i ženskim organizacijama K. A., vjerskim organizacijama itd., da ovrše ove po Predsjed. Bisk. Konferencija odobrene zaključke:

1. Na taj dan, t. j. u nedjelju 13. svibnja neka prikažu zajedničku sv. Pričest i sv. Misu svi članovi muških i ženskih organizacija Kat. Akcije, kao i vjerskih organizacija, a po mogućnosti i ostali narod za svoju majku — živu ili mrtvu, za majke uopće (napose za one, koje su izgubile svoju djecu). U koliko pojedincima ne bi bilo moguće, da to učine zajednički, neka obave te pobožnosti pojedince. No neka ih nje-dan dobar katolik ne propusti.

2. Vič. gg. župnici, vode organizacija, katehete i predsjednici(ce) organizacija neka potaknu svoje župljane i članove (posebnim propovjedima i predavanjima), da svaki pojedinac prikaže na taj dan jedno dobro djelo, djelo ljubavi za svoju majku, a na slavu naše zajedničke Nebeske Majke. Tko je sretan, da mu je majka još na životu, neka bude na taj dan naročito pažljiv spram nje i neka joj iskaze svoju ljubav i zahvalnost posebnim kojim

„Tā više me ne ćeš moći ni prepoznati, kad se vratim iz ordinacijske sobe!“ — više je puta ponavljala, dok smo stupali jedno uz drugoga. „Ti niti ne slušiš, kako ću ti biti lijepa i zgodna ženica. Ne ćeš me se moći ni nagledati, i sve to samo za dva funta! Uistinu je jeftin taj doktor Cuts-lash, prejeftin!“

Doktor Cuts-lash nas je prijazno primio Angelika mu je kazala, što želi. „Udite samo unutra, gospodo — bizo je odgovorio liječnik — uprav nemam nijednoga pacijenta, a vi, gospodine, počekaite u čekaonici. Za pō sata bit će sve gotovo.“ Sjelo sam u kut čekaonice te čitao i pregledavao ilustrirane novine, što su bile na stolu.

Jedva je prošlo desetak časaka, kad sam začuo pokraj sebe glas, koji mi je bio poznat. Barem mi se tako činilo. Kad sam se okrenuo, video sam pred sobom takō mlo lice, da ga je bilo veselje gledati.

„Je li moguće, da si to ti? Za ništa na svijetu, te ne bih prepoznao! Ne, ali što takova!“

Nestalo je prema gore zavintoga nosa, koji je morala uvijek pokriti, kad je kišilo; nestalo je onih tako silno raširenih usta; obrazi su

bili tako lijepo obli; i nabora na čelu potpunoma je nestalo. Uistinu čudnovato!

Bio sam tako veselo i sav izvan sebe, da sam je bez daljnega odveo u prvu kavanu, do koje smo stigli. Ponosam sam bio radi toga, što se skoro svaki čovjek, koga smo puteu susreli, kao i u kavani, obzirao za njom. Sve joj se divilo! Angelika pak sama je bila tako sretna, da se činilo, da joj je doktor i glas promijenio, kao i cijelo njezino kretanje i držanje. Nema više one zagriženosti i gospodstva kao prije. Od samoga veselja sam joj kupio lijepu novu ručnu torbicu i veliku flašu parfema. Zatim smo otišli kući.

Emilija — to je naša kuharica — je naprosto zinula, kad ju je ugledala. „Ali pazite, da ubrzo bude štogod na stolu, i to štogod dobra danas. Danas sam ponovno veselo poslije toliko vremena!“ — Tako sam zapovijedao kuharici.

Poslije večere sam navio gramofon i, što se već dugo nije dogodilo, taj dan sam opet zaplesao. Kad smo se približili vratima, ova se nenadano širom otvorila, a na pragu se pokazao neki ženski lik.

„Što to znači?!“ — kričala je. „Ko-

ja je to ženska? Takva bezobraznost! i to još u mojoj vlastitoj kući?!“

Bila je to Angelika. Sva zavijena i omotana oko lica. „Niti časa te ne smijem pustiti samoga!“ — vikala je, da je sve odjekivalo. „Tko je ta nesretnica?“

Moja pratilica, koju sam zamijenio s Angelikom, samo se smijala i razjasnila cijelu stvar: „Došla sam u čekaonicu doktora Cuts-lash, i tamo me je vaš muž pomutnjom uzeo za svoju ženu. Ništa slaboga ne slu-teći, dozvolila sam si tu šalu i ništa više nego šalu, gospodo. Jako prijaznoga i ljubeznoga muža imate uistinu — — —“

Dalje nije mogla, jer ju je Angelika kišobranom nagnala kroz vrata i preko stepenica.

„Hm, da, ali ja — tako sam mirnija, kad se Angelika povratila — ja sam cijelo vrijeme mislio, da si to ti. Mislio sam, da si lijepa.“

Jao, da toga nijesam nikada rekao! Zadržaj je naime rečenica moj položaj u tom nezgodnom momentu još više pogoršala.

Sutra mislim ići k doktoru. da ga pitam, ima li što za otečene oči i nabreklina na čelu.

Alice Wright.

činom ljubavi. A onaj, čija majka više ne boravi na ovom svijetu, neka taj dan posveti uspomeni njezinoj molitvama, žrtvama i drugim dobrim djelima.

3. Mole se vič. gg. župnici, da na taj dan svoje propovijedi posvete ovoj temi. Neka podsjetite svoje vjernike na veliku ljubav i žrtve majke spram svoje djece, na zahvalnost, što je duguju njoj. Kako je ovaj mjesec i onako posvećen nebeskoj Majci, lako će se to moći spojiti. Ako je tema propovijedi za taj dan već određena, te se ne da nikako mijenjati, može se pasus o majci lako dodati ili umetnuti. Duhovne i svjetovne vode organizacija i kongregacija molimo, da održe svojim članovima predavanja o majci.

Čitavu akciju oko ove proslave stavlja H. K. Ž. Sveza pod zaštitu nebeske naše Majke, kako bi akcija urodila dobrim plodom. Neizmjerna korist, što će je donijeti našim materama mnogobrojne sv. Pricesti i sv. Mise, kao i druge pobožne žrtve i dobra djela, donjet će preobilni blagoslov našem narodu. Jer dobre su majke najveća sreća naroda, najveća garancija za preporod čitavih generacija. Dobre će nam majke dati i dobrih svećenika, što je najveća blagodat i jamstvo za duhovni preporod i spas naroda našega.

Što da uradimo na orlovski dan?

U nedjelju 6. t. mj., na svoj orlovski dan, hrv. Orlovi i Orlice širom hrvatskih krajeva istupaju javno, te različnim priredbama dolaze u doticaj s najširim slojevima naroda. Ako se još k tome doda, da će sve ove priredbe imati informativni i propagandistički značaj, onda nam se samo po sebi nameće, da su ovi dani najzgodniji za propagandu orlovske ideje i organizacije. I mi očekujemo, da će se tom prigodom s Orlovima i Orlicama naći svi katolici, da zajednički porade za Orlovstvo, koje među našom omladinom ostvaruje ideje Kat. Akcije. Svatko može i mora taj dan nešto učiniti za Orlovstvo!

Kako ćemo sudjelovati u toj proslavi i propagandi? Prije svega, gdje postoji orlovsko društvo, neka svi naši prijatelji odu na priredbe, koje to društvo priredi. Time će društvo pomoći materijalno i moralno. Gdje postoji orlovsko društvo, neka se još naši prijatelji ogledaju po svojoj najbližoj okolici i neka svojim bližima preporuča, da se učlane u društvo u bilo kojoj formi. Gdje nema orlovske društva, neka naši prijatelji zainteresuju kojega dobrog kat. mladića za Orlovstvo.

I konačno: na Orlovski dan sabirat će Orlovi i Orlice doprinose za svoje Saveze. To je jedini dan, na koji se sbire za potrebe orlovskih centrala, a Orlovski Savez i Sveza moći će za širenje organizacije i za izgradnju (prosvjetnu i odgojnu) postojeće organizacije učiniti uz ostale uvjete toliko, koliko im kat. javnost novčano pomogne.

IZ GRADA I OKOLICE

Zrinsko-Frankopanski dan. 257. obljetnica mučeničke smrti hrvatskih velikana Zrinskog i Frankopana proslavljena je ove godine s mnogo priredaba. Uoči samoga dana priredio je Hrvatski Sokol u Gradskom Kazalištu svečanu akademiju sa ne-

koliko gimnastičkih točaka. Proslav je održao dr. Šime Vlašić. Na sam dan odslužio je u katedrali staroslovenski svečane zadušnice prepozit kaptole Mgr. Truta, a muški zbor Filharmonije s mnogo efekta uspjelo je otpjevao „Tužaljku“, dok je pred crkvom svirala „Šibenska Glazba“. Gimnazije su priredile akademiju u Kinu Tesla na kojoj je nastupio dački zbor i orhestar, a davan je i komad „Školski nadzornik“. Proslavu je otvorio lijepim govorom prof. J. Gršković. U 9 sati naveče održalo je Sokolsko društvo u Gradskom Kazalištu svoju akademiju. Uz nekoliko gimnastičkih točaka davan je i peti čin Kumičićeve drame „Petar Zrinski“ i treća slika tragedije „Zrinski“ od T. Strojca. Proslav je držao prof. M. Triva.

1. maja prošao je ove godine skoro nečujno. Izostao je i uobičajeni pohod „Šibenske Glazbe“ ranim jutrom. Redarstvo je i to zabranilo. Vrijeme je izjutra bilo lijepo, dok je uvečer padala kiša. Većina radnika je ipak ovaj svoj blagdan rada svetačevala barem odmorom i šetnjom.

Čehoslovački željezničari u Šibeniku. Parobrodod Jadranske Plovidbe „Salona“ stiglo je u četvrtak 3. t. mj. u naš grad 120 čehoslovačkih željezničara. Izletnicke prati nač. ljubljanske direkcije željeznica g. Vargazon, kao delegat našega ministarstva saobraćaja. Gostima je bio priređen vrlo lijep doček. U pratnji predstavnika općine, Patničkog ureda i šefa želj. stanice obišli su grad i Šubičevac, a tenderom ratne mornarice pošli su do Šipada, Mandalne, tvrđave sv. Nikole i Jadrice. Lijepo su bili primljeni na našem krstašu „Dalmacija“. Općina je izletnicima priredila zakusku u Hotelu „Krka“. Tom prigodom održao je govor vođa eskarkurije predsjednik udruženja čehoslovačkih željezničara g. Bedrich Novak, te načelnik g. D. Škarice i dir. M. Ježina. Gosti nijesu imali vremena da posjete slapove Krke. Pri polasku parobroda mnoštvo sakupljenoga naroda oduševljeno ih je pozdravljalo pjevanjem „Oj Slaveni“.

Općinsko vijeće. U atork 8. t. mj. održat će se napokon sjednica općinskog vijeća u opć. zgradi na Poljani, ako opet ne bude odgođena.

Svila.

Ako se sa svilom pravilno postupa, uzdržat će se dugo i ne će se poderati ni raspasti.

Stoga ne smije svila doći u vruću vodu, nego je treba lagano protiskati u hladnoj rastopini „RADIONA“.

Kako je „RADIONA“ izvanredno sredstvo za pranje, to je ovakav način pranja posve dostatan, da svilu potpuno opere.

Poslije ovakovoga pranja ispere se svila hladnom vodom, a prvog ovakovog vodi doda se nešto octa, da se boje pokažu u svome pravome sjaju.

Od osobite je važnosti, kako će se svila osušiti. Svilu treba zamotati u platno i željezom gladiti, dok je još nešto vlažna. Tako će svila zadržati svoj sjaj.

Protiv nove trošarine na vino. Kako se namjerava podignuti sadašnja trošarina na vino na 1 din po litri, inicijativom općine održan je sastanak svih političkih stranaka i privrednika. Tom prigodom zaključeno je, da posebna deputacija podnese ministra finansija predstavku i za stvar zainteresuje osobito dalmatinske poslanike.

Šibensko orlovsko i orličko društvo odgovorilo je svoju proslavu Dana orlovske omladine do otvora „Katoličkoga Doma“, koji je već pod krovom i počeo se već unutra da uređuje.

Koncertat H. M. D. „Kola“. Kako smo već javili u prošlom broju, a nedjelju 6. maja priređuje „Kolo“ svoj vokalno instrumentalni koncertat u Gradskom Kazalištu. Muški i ženski zborovi nastupaju posebno i zajednički. Već od četvrtka vrše se u kazalištu svakodnevne probe. Program koncerta je sljedeći: 1. Himna SHS (orhestar). 2. C. Junek: Himna H. M. D. „Kola“ Šibenik — (muški zbor s orhestrom). 3. V. Rihovsky: Leptiri (ženski zbor sa pratnjom glasovira). 4. I. Bajić: Mornarska pjesma (muški zbor). 5. A. Mitrović: Moliiva H. M. D. „Kola“ — Šibenik (mješoviti zbor). 6. E. Grieg: Novi Dom (muški zbor s orhestrom, bariton solo g. K. Živković). 7. P. I. Čajkovskij: Slavulj (mješoviti zbor, sopran solo gđica R. Bonačić). 8. B. Jeremiaš: Hej, Slovane! (muški zbor s orhestrom). Dirigaje M. o. A. Sentinella.

Priznanje P. Š. Klubu „Krka“. Kako je poznato, radi u svoje vrijeme sa splitskim veslačima vodene novinske polemike sa strane članova-pojedinaca „Krke“ osuđen je bio klub na 4-mjesečna diskvalifikaciju. Međutim je upravni odbor Jug. Veslačkog Saveza na svojoj izvanrednoj godišnjoj skupštini taj svoj zaključak poništio. Tim je našoj „Krci“ izraženo priznanje, što nas jako veseli.

Putnički parobrod „Polonia“, koji je u ponedjeljak imao stići u naš grad, nije došao zbog kišne magle, nego je sredinom Jadrana prosljedio za Mletke, tako da nopće nije icao nijednu jugoslavensku luku.

Zahvala bugarskoga predsjednika. Na brzojavku općine kojom,

je izrazila saučeće prigodom katastrofalnih potresa u Bugarskoj, odgovorio je predsjednik bugarske vlade g. Ljapčev gradonačelnik brzojavom: „Srdačno blagodarim na dobrim osjećajima“.

Skupština „Šibenske Glazbe“. Sinoć u društvenim prostorijama održana je godišnja skupština „Šibenske Glazbe“. Nakon iscrpivog izvještaja odbornika o radu i stanju društva dan je apsolutorij staroj upravi te je izabrana ova nova uprava: Predsjednik D. Vidović, odbornici: Don A. Radić, I. Čičin-Sain, J. Terzanović, M. Jakovičević, M. Pačić i dr. M. Škarica; nadzorni odbor: A. Krčak, D. Milović i A. Cinnotti, časni sud: V. Vučić, F. Surić i V. Čok. Na skupštini je bilo istaknuto, da građanstvo vrlo slabo podupire ova svoju gradsku ustanovu, pak i ovom prigodom stavljam na srce svima građanima, da ubuduće pokažu više interesa i ljubavi za procvat naše „Šibenske Glazbe“, koja će ove godine da što svečanije proslavi svoju 40. godišnjicu.

Ispiti osposobljenja. Od 1. t. mj. vode se na učiteljskoj školi ispiti osposobljenja za učiteljeve osnovnih škola. Svega se prikazalo oko 30 kandidata-ica.

Novi oratorij od dra B. Širole.

Malo dana iza velikog uspjeha na internacionalnom muzičkom festivalu u Frankfurtu, što je prestigat izvođenjem oratorija o sv. Cirilu i Metodiju, odbor Hrvatskoga Književnoga Društva sv. Jeronima u Zagrebu snujuć, kako da što dočelnije proslavi 60-godišnjicu društva, umolio je dra Božidara Širole, da za tu slavu komponira neko novo djelo većega stila. To je bio poticaj, da je stvoren novi oratorij pod naslovom „Posljednja pričest sv. Jeronima“. Libreto za oratorij napisao je opet dr Velimir Deželić, sin.

Bujni život velikog učitelja i borca sv. Jeronima Dalmatinca nadahnua je već brojne umjetnike, a upravo svečevu posljednju pričest obradili su neki najveći slikari i kipari. Taj mistični događaj izabran

je za sadržaj oratorija, jer je najzvišeniji doživljaj i zgodna, da se u zbiljenoj formi dadu značajke čitava svečeva života. Propis Rituala u „Ordo commendationis animae“ dali su osnovicu, u koju je utkano zbiljenje: U Betlehemu umire starac Jeronim — isposnik, umnik, borac i svetitelj. Monasi i koludrice Betlehemskih samostana, koje je Jeronim osnovao, svi su se okupili oko svoga duhovnog oca. Oni mole molitve, kojima se duša na samiti preporučuje Bogu. A Jeronim u posljednjim časovima svoga zemaljskog života duhovnim očima gleda svoju prošlost: gleda svoje dječakstvo i mladost, kada je želio Boga i ufao se, da će ga Krist svrstati među svoje odabranike; gleda svoju muževnost i staračku dob, kada je vjerujući radio i stvarao i iz ljubavi k Bogu pregarao i borio se. Moireći svoj život veliki se svetac kaje za sve ono, što je počinio u svojoj ljudskoj slabosti. U ovakvom razmatranju sveti se starac na samiti savršeno pripremio, da primi najdivniju posljednju sv. Pričest, koju mu u veličanstvenoj realnoj viziji pruža sam Isukrst.

Oratorij se sastoji iz osam dijelova, a komponiran je za bas-solo, mješoviti zbor, orkestar i orgulje. Da se podigne ugoda baroknog oratorija, orkestar je sastavljen iz krupnih gudački i time je postignuta potrebna osnovna tamna boja orkestralnoga zvuka, samo su na jednom mjestu upotrijebljeni svijetliji limeni instrumenti. Na zbor je stavljena zamašna zadaća, da bude tumačem okolini, u kojem se odigravaju posljednji časovi zemaljskoga života sv. Jeronima, bas-solo, sastoji se od sedam brojeva. Djelo završuje sa slavopjevom, koji izražuje radost puka nad čudesnom pričesću, a izrađen je u formi moderne fuge.

Društvo sv. Jeronima molilo je auktora, da u uskom krugu stručnjaka održi audiciju, o čemu će cijelo muzički kritičari izvijestiti pobliže. Tom zgodom uglaviti će se sve nužno o izvedbi ovoga djela prigodom Jeronimske jubilarne svečanosti, koja se slavi jesenas.

Razne vijesti

Članom Jeronimskoga društva trebao bi da postane svaki Hrvat, i to bi bila najbolja čestitka k proslavi šezdesete godine ovoga odličnog društva. Članom godišnjakom može postati svatko bez razlike spola, dobi i staleža, ako uplati jedamput zauvijek 7 (sedam) dinara. Član godišnjak dobiva doživotno sva redovita i izvanredna izdanja uz polovičnu cijenu, a sve edicije van serija uz znatan popust. Tako članovi godišnjaci dobivaju za god. 1927/8. popularni kalendar „Danicu“, Vimerovo krasno djelo „Isus Krist“ (Muka i slava), Grgčevu pripovijest „Gospodin Rafo“ i Sitaricevo „Svilarstvo“ — dakle četiri knjige redovitih izdanja — za cijlu 20 dinara (cijena za nečlanove 40 din.). Za daljnjih Din 20. dobivaju članovi godišnjaci i izvanredna izdanja, a to su za ovu sezonu Deželićev roman o sv. Ćirilu „Sofiju odabra“, Andrićevu nacionalno-ekonomsku studiju „Žito“, Jakovljevićeve pripovijetke „Hercegovke“ i dra Lončara „Lurdska ukazanja“. — *Doživotnim članom Jeronimskoga Knjiž. Društva postaje, tko plati jedamput zauvijek 300 Din., odnosno 600 Din., pa dobiva čitavi svoj život besplatno sva redovita izdanja, ako je platio 300 Din., a redovita i izvanredna, ako je uplatio dvostruku svotu. Juridčke osobe (društva, zadruge, samostani, škole i sl.) plaćaju trostruku.*

Prohibicija u našem parlamentu? Nar. poslanik dr Milan Kostić, predsjednik Saveza Trezvene Mladeži, tražio je na sjednici Skupštine od 23. marta, da se zatvori skup-

štinski bife, jer je konstatirao, da je mnogo puta više poslanika u bifeju nego u Skupštini. Izrazio je svoje veliko nezadovoljstvo, što neki poslanici pijuju dođu u parlament i u tom stanju izazivaju nepotrebne i nekvallificirane konflikte. Nar. poslanici bi trebali davati dobar primjer u svim smjerovima, pa i u trezvenom načinu života. Dr Kostić je valjda prvi nar. poslanik, koji se energično u parlamentu založio za potrebu antialkoholne borbe. Nažalost su naše novine antialkoholni pasus govora dra Kostića većinom prešutjele.

Protivalkoholna propaganda ministarstva narodnoga zdravlja. Organi ministarstva nar. zdravlja održali su od 1. januara do 31. decembra 1926. oko 3.000 antialkoholnih predavanja, od kojih g. Đurić sam 2.000. Od ostalih 1.000 predavanja održano je na selu 570, a u gradu 430.

U rudarskom reviru Senjski Rudnik i Ravna Reka dolazi i gostinca već na 55 radnika. Na zahtjev Saveza Trezvenosti izašla je komisija ministarstva nar. zdravlja, da pregleda gostione. Osim toga uvedena je na dane isplaćivanja radničkih nadnica zabrana alkohola.

3. Jugoslavenski kongres Trezvenosti održat će se 6., 7. i 8. jula t. g. u Sarajevu

Novе knjige i listovi

„Misi natražnjaka“. Izašla je ova savremena knjižica, koja ima preko 200 stranica i krasan sadržaj. Djelce je nje-mački napisao Robert Mäder, a preveo ga je B. Strižić D. I. Da spomenemo samo neke točke kao: Državnosocijalistička porezna politika. Muškarac i žena. O ženskom pravu glasa. Socijalno pitanje i Besjeda na gori. Međunarodna utakmica za gospodarskim reformama. Rerum novarum. Politička i socijalna glavna zapovijed. O rješavanju modernog obiteljskog pitanja. Svjetska demokratija i savez naroda. — Djelce se nabavlja u Zagrebu kod *Uprave Glasnika Sreć Isusova, Zagreb I, 147.* Cijena je 10 dinara. Tko naručiti 10 komada, dobit će jedanaesti na dar.

Sveopće osiguravajuće dioničarsko društvo „Nada“

30. pr. mj. održana je u Sarajevu V. redovna glavna skupština našeg domaće osiguravajućeg društva „Nade“.

Glavnoj skupštini predsjedao je predsjednik „Nade“, upravitelj podružnice Prve Hrvatske štedionice u Sarajevu, gosp. Ante Kovačević.

Iz izvještaja ravnateljstva, predloženo glavnj skupštini, koji je pročitao poslovni upravitelj gosp. Kirlić razabiremo, da je likvidacijom Ujedinjenih centralnih banaka postala vlesnicom oko polovice dionica „Nade“ — „Prva Hrvatska štedio-

nica“, dok skoro jednaki broj dionica drži u svom posjedu već ranije osiguravajuća zadruga „Croatia“. Na ovaj način su ova dva naša vodeća zavoda, jedan novčani, a drugi osiguravajući, kao glavni dioničari i utemeljitelji „Nade“ stvorili zavodu jako zaleđe, te mu posvetili osobitu pažnju i skrb, pa je tako naša „Nada“ ostala i dalje isključivo u domaćim rukama, što joj je već od osnutka bilo prvom i najvažnijom zadaćom.

Minula godina bilježi pojavu znatnih požarnih šteta, koje su uvjetovale pročišćavanje postojećega portfelja, a ne manje i provedbu jake i opsežne organizacije ovoga našeg domaće društva i izvan Bosne i Hercegovice, naročito u Hrvatskoj, Slavoniji i Dalmaciji. Plodovi ovakvih nastojanja i rapora nijesu izostali već u lanjskoj godini, a sa zadovoljstvom se ističe, da je razvoj posla u tekućoj godini još veći i snažniji. Iz predloženih zaključnih računa konstatuje se, da je prihod na premijama, dažbinama i inome u životnom i elementarnom poslu dosegao skoro dva milijuna dinara, što znači značajan napredak u razvoju ovoga našeg mladog društva. Razabire se nadalje, da su društveni utemeljiteljni troškovi u cijelosti otpisani, a da je provedeno i drugih znatnih otpisa uz istodobno restringiranje režija. Iz računa raznjere je vidljivo, da je premijska pričuva pokrivena u cijelosti s gotovinom. Ukupna aktiva životnog i elementarnog posla doziže skoro osam milijuna dinara.

Glavna skupština je zaključila, da se zbog daljega jačanja zavoda polučeni čisti dobitak dodijeli u cijelosti pričuvnoj zakladi te je najo podijelila odriješnicu ravnateljstva i nadzornom odboru.

Nakon toga su izabrani u ravnateljstvo gg. Budimirović Jare, Džulizarević Edhemaga, Dr Halidbeg Hrasnica i Ante Kovačević, a u nadzorno vijeće gospodin Bičakčić Mehaga.

Iz glavne skupštine održana je sjednica ravnateljstva, pa se ravnateljstvo nanovo konstituisalo izabravši predsjednikom ministra n. r. i potpredsjednika Narodne Skupštine gosp. dra Halidbega Hrasnicu, a potpredsjednikom veleposjednika i industrijalaca gosp. Juru Bndimirovića.

Vlasnik, izdavaatelj i odgovorni urednik Ante Haljev. — Tisak Pačke Tiskare u Šibeniku. — (Predstavnici: Jerolim i Vjekoslav Matačić).

Prave francuske
ECLAIR VERMOREL
prskalice
DINARA 520.-
dobivaju se kod tt.
Pio Terzanović - Šibenik

SALAMA
prve vrsti nova
roba posve zrela
dobiva se svagdje.
Prva hrvatska tvornica salame.
sušena mesa i masti
M. Gavrilovića
sinovi d. d. Petrinja
zastupstvo:
JOSIP JADRONJA
ŠIBENIK (Dalmacija)

U Australiju
za Lira šterlinga 28.-
U Južnu Ameriku
za Lira šterlinga 19.-
otprema Agencija
Tražite upute.
JOSIP JADRONJA -- ŠIBENIK

Ovo je pravi originalni Vlahov elixir koji okrijepljuje i ozdravljuje kojeg proizvadjja jedino R. VLAHOV

Nagradjen na svim svjetskim izložbama.
Ime VLAHOV i dotična etiketa zakonom su zaštićeni kod svih država svijeta

ČUVAJTE SE PATVORINA!

Tvornica utemeljena godine 1861.

